

مقایسه سلامت روانی معلمان دانشآموزان عادی با معلمان دانشآموزان استثنایی

مجید خاری آرani^۱, حمید آسایش^۲, زهرا علی اکبرزاده آرani^{۳*}, علی زارع سروی^۴

تاریخ دریافت 1392/07/15 تاریخ پذیرش 1392/10/11

چکیده

پیش زمینه و هدف: هدف از تحقیق حاضر یافتن پاسخی برای این پرسش است که آیا بین معلمان دانشآموزان عادی و معلمان دانشآموزان استثنایی از نظر سلامت روانی تفاوت وجود دارد یا خیر؟

مواد و روش‌ها: طرح تحقیق به روش علی مقایسه‌ای است. آزمودنی‌های این پژوهش متشکل از ۳۵ نفر از معلمان دانشآموزان استثنایی و ۵۱ نفر از معلمان دانشآموزان عادی مدارس ابتدایی شهرستان زرین شهر اصفهان بودند که به طور تصادفی انتخاب شدند. ابزار به کار گرفته شده یک مقیاس ۲۸ سؤالی GHQ28 است.

یافته‌ها: یافته‌های آماری نشان داد که به طور کلی بین سلامت روانی معلمان دانشآموزان استثنایی و معلمان دانشآموزان عادی تفاوت معنی‌داری وجود ندارد ($P < 0.05$). همچنین نتایج موجود نشان می‌دهد که بین میانگین سلامت روانی معلمان مدارس دانشآموزان استثنایی بر اساس تحصیلات تفاوت وجود دارد به این معنا که F به دست آمده در مورد تحصیلات و کل آزمون در سطح ($P < 0.05$) معنی‌دار است، اما از نظر سن و سوابق خدمتی تفاوت معنی‌داری بین گروه‌ها بدست نیامد.

بحث و نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد که معلمان دانشآموزان استثنایی نسبت به معلمان دانشآموزان عادی از سلامت روانی برابر برخوردار هستند و در این میان هر چه سطح تحصیلات معلمان دانشآموزان استثنایی بیشتر شود وضعیت بهداشت روانی آن‌ها نیز بهبود می‌یابد.

کلید واژه‌ها: سلامت روانی، معلمان دانشآموزان استثنایی، معلمان دانشآموزان عادی

مجله دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، دوره یازدهم، شماره دوازدهم، پی در پی ۵۳، اسفند ۱۳۹۲، ص ۹۶۰-۹۵۵

آدرس مکاتبه: قم، خیابان شهید لواسانی، مجتمع آموزشی دانشگاه علوم پزشکی قم، دانشکده پیراپزشکی، تلفن: ۰۹۱۳۷۷۲۹۵۸۹۳

Email: zaliakbarzade@muq.ac.ir

مقدمه

اختلالات روانی شامل افسردگی یک قطبی، می‌بارگی، اختلالات عاطفی دو قطبی، اسکیزو فرنیا و وسواس تشکیل دهد (۳). معلمان با انسان‌های در حال رشد و تأثیرپذیر سروکار دارند و دانش آموزان کاملاً تحت تأثیر کلیت وجودی معلم قرار می‌گیرند. بنابراین هر گونه سرمایه گذاری برای شناخت گسترده سلامتی معلم و بهویژه سلامتی روانی وی به نوعی به بهبود فرآیند تعلم و تربیت نسل آتی کمک خواهد کرد (۱). از سویی دیگر آن دسته از معلمانی که به تعلیم و تربیت دانش آموزان استثنایی مشغولند به دلیل ماهیت انعطاف‌پذیر، وابستگی، ضعف جسمی و ذهنی این دانش آموزان تأثیرگذاری بیشتری بر روی این گروه دارند.

آینده هر تمدن به اندیشه پر توان و سالم معلمان وابسته است و معلم جزء منابع انسانی اساسی جامعه محسوب می‌شود. عملکرد منابع انسانی تحت تأثیر عوامل متعدد است که یکی از مهم‌ترین آن‌ها سلامت روانی یا میزان بهداشت روانی فرد است (۱). مفهوم سلامت روان یا سلامت روان‌شناختی، جنبه‌ای کلی از مفهوم سلامت جسمی، روانی و اجتماعی است که علی‌رغم تلاش‌هایی که از سوی پیشگامان سلامت روانی در جهان به منظور تأمین هر چه بیشتر سلامتی انسان‌ها به عمل آمده است، با این حال هنوز معیار قاطعی در این زمینه ارائه نشده است (۲). شیوع بالای اختلالات روانی در جامعه باعث گردیده تا از میان عامل اول ناتوانی در جهان در سال ۱۹۹۰، پنج علت آن را

^۱ کارشناس ارشد تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش، سازمان آموزش و پرورش استان قم

^۲ عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی قم، دانشکده پیراپزشکی، قم، ایران

^۳ عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی قم، دانشکده پیراپزشکی، قم، ایران (نویسنده مسئول)

^۴ کارشناس روانشناسی، سازمان آموزش و پرورش کاشان

پژوهش دیگري که توسط سانگ^۳ انجام شد، نمرات خستگي عاطفي و زوال شخصيت در معلماني با سابقه يك سال كار، از معلماني با ۱۰ تا ۱۶ سال سابقه تدریس بيشتر بود (۱۰). متین راد در مطالعه‌اي نشان داد که ميزان بروز ناراحتی ذهنی، روانی و علائم مرضی در معلمان دانشآموزان عادی بيش از معلمان دانشآموزان استثنایي است (۱۱). در پژوهشی قره‌چه با عنوان بررسی ميزان شیوع افسردگی در معلمان دانشآموزان عادی و عقب مانده ذهنی استان گلستان، نتایج بيانگر اين بود که افسردگی در هر دو گروه در حد متوسط است و ۱۰ درصد معلمان از افسردگی شدید رنج می‌برند و بين نوع مدرسه و ميزان افسردگی تفاوت معنی‌داری وجود ندارد (۱۲). جمع‌بندی ادبیات پژوهشی نمایانگر آن است که معلمان دانشآموزان کم‌توان ذهنی در مقایسه با معلمان دانشآموزان عادی از سلامت روانی پایین‌تری برخوردار هستند. اما در مطالعه حاضر به مقایسه وضعیت سلامت روانی در گروهی از معلمان دانشآموزان استثنایي (عقب مانده ذهنی آموزش پذیر، نابینا و ناشنوا) و عادی پرداخته می‌شود تا رابطه بين معلولیت دانشآموزان و سلامت روان معلمان مشخص گردد.

مواد و روش کار

نمونه پژوهش مشکل از ۳۵ نفر از معلمان دانشآموزان استثنایي و ۵۱ نفر از معلمان دانشآموزان عادی مدارس ابتدائي در سال تحصيلي ۱۳۸۵-۸۶ شهر زرين شهر اصفهان بودند که از ميان جمعیت آماری تحقیق انتخاب شدند. برای انتخاب آزمودنی‌هاي از روش نمونه‌گيری تصادفي ساده و چند مرحله‌اي استفاده گردید. برای انتخاب آزمودنی‌هاي گروههای معلمان دانشآموزان استثنایي از روش نمونه‌گيری تصادفي ساده استفاده گردید. به اين صورت که نخست آمار معلمان دانشآموزان استثنایي (۶۶ نفر) از مدیریت اداره دانشآموزان استثنایي سازمان آموزش و پرورش استان اصفهان گرفته شد و سپس با استفاده از جدول اعداد تصادفي تعداد ۳۵ نفر از بين آن‌ها انتخاب شدند. برای انتخاب نمونه معلمان دانشآموزان عادی از روش تصادفي چند مرحله‌اي استفاده گردید. يعني از بين مدارس ابتدائي شهر زرين ۵ شهر تعداد ۶ مدرسه پسرانه و ۶ مدرسه دخترانه و از هر مدرسه ۵ معلم به طور تصادفي انتخاب شدند. در مرحله بعدی از طريق مدارس مربوطه از معلمان دانشآموزان استثنایي و عادی دعوت به عمل آمد. که از اين تعداد معلمان دعوت شده تعداد ۹ نفر از معلمان دانشآموزان عادی در جلسه حضور نيافتند بنابراین؛ آزمون پرسشنامه سلامت عمومي GHQ28 بر روی ۸۶ نفر از معلمان

به علاوه در جريان فعالیتهای آموزشی و پرورشی متحمل فشار و استرس بيشتری می‌شوند؛ به همين دليل بين آموزش دانشآموزان استثنایي و بهداشت روانی معلمان اين دسته از دانشآموزان رابطه دو سویه وجود دارد (۴). عوامل مختلفي وضعیت بهداشت روانی افراد جامعه را تحت تأثیر قرار می‌دهند و معلمان نیز از اين قاعده مستثنی نیستند، از جمله محیط، خانواده، وضعیت جسمی و امثال آن (۵). اما در کنار اين مسائل، عوامل ديگر نیز می‌تواند موجبات مشکلات روانی برای اين قشر را فراهم سازد. تسلط محدود بر محیط و دریافت باز خوردهای نه چندان مناسب و يا با تأخیر، علاقه و توجه محدود که ناشی از کاهش انگیزه و يا ضعف حافظه است؛ كمبود تمرکز حواس، کمي انرژي و يا احساس گناه که حاکي از اختلال شناخت در حالت افسردگي است، به يك معلم امكان تسلط به کار را نمي‌دهد و بدیهی است که در اين حالت راندمان کاري به شدت افت می‌کند و بنابراین علاوه بر به خطر افتادن بهداشت روانی خود معلم، بر مسئليت خطير شغلی وي به عنوان معلم نیز خدشه وارد می‌نماید (۶). تحقیقات انجام شده در زمینه وضعیت سلامت روان معلمان بيانگر نتایج ضد و نقیضی می‌باشد. نتایج بررسی موسسه علوم و تکنولوژی انگلستان نشان می‌دهد که ۲۳ درصد از معلمان علائم مشخص می‌گرن، حملات اضطرابی و دردهای ماهیچه‌ای را گزارش کرده‌اند و ميزان اين علائم تقریباً مساوی آن حدی است که در بیماران سرپایی بیمارستان‌های روانی مشاهده می‌شود. ۱۳ درصد معلمان مورد مطالعه همیشه و ۱۵ درصد آن‌ها عوضاً از داروهای ضدافسردگی استفاده می‌کنند (۱). اميدی و همکاران مشاهده کرده‌اند که ۲۳ درصد معلمان زن و ۱۳ درصد معلمان مرد دچار يكی از اختلالات روانی هستند ضمن اينکه اختلال کج خلقي، اختلال اضطراب منتشره و اختلال جسماني شدن و اضطراب اجتماعي دارای بيشترین فراوانی بودند (۷). مطالعات بختياری پور نیز حاکي از شیوع ۱۶ درصد اختلالات روانی در زنان معلم و شیوع ۱۱ درصد در مردان معلم بود، ضمن اينکه اختلالات اضطرابی (۶ درصد)، اختلالات خلقي (۶/۵ درصد) و اختلال جسماني (۲/۷ درصد) و اختلال سازگاري (۱/۳۴ درصد) هم شایع‌ترین اختلالات بودند (۱). پژوهشی که توسط کابلان و کلوسن^۱ انجام شد نشان داد که تنهاي، يك خطر عمدہ برای ايجاد مشکلات اجتماعي و عاطفي در معلمان محسوب می‌شود و بين تنهاي و اضطراب و پرخاشگري رابطه‌ی مثبت و معنی‌دار وجود دارد (۸). در اين راستا گالاناکی^۲ و همکاران دریافتند که بين تنهاي و مشکلات اجتماعي، رفتار افسرده و بي اعتمادي، رابطه‌ی مثبت و معنی‌دار وجود دارد (۹). در

¹Coplan & Closson

²Galanaki

³ Song

شده است، نشان می‌دهد که متوسط حساسیت ۲۸ GHQ-28 درصد و متوسط ویژگی آن برابر با ۸۲ درصد بوده است (۱۳). عقوبی ضرب پایایی آن را با روش آزمون مجدد در فاصله ۲ هفته‌ای و روش آلفای کرونباخ $\alpha = .88$ گزارش کرده و حدادی کوهسار، ضرب هماهنگی کل مقیاس را $.83$ برآورد کرده است (۱۴). در پایان نتایج با استفاده از آزمون T-Test و دقیق فیشر محاسبه گردید.

یافته‌ها

جدول شماره (۱) میانگین و انحراف معیار سنی نمونه‌های مورد پژوهش را نشان می‌دهد.

دانشآموزان استثنایی و عادی اجرا شد. این آزمون شامل ۲۸ سؤال است. پاسخ‌های ارائه شده به هر یک از مواد آزمون در یک مقیاس ۴ درجه‌ای از هیچ تا بسیار شدیدتر از حد معمول، میزان ناراحتی را مشخص می‌کند. ۲۸ ماده این آزمون ابعاد مختلفی را می‌سنجند که عبارتند از: علائم جسمانی، اضطراب و اختلال خواب، اختلال در کنش اجتماعی و افسردگی شدید. نمره کل هر فرد از طریق محاسبه نمره مقیاس‌های چهارگانه به دست می‌آید، حداقل نمره در این پرسشنامه صفر و حداکثر نمره ۸۴ و نقطه برش پرسشنامه ۲۱ است. بالا بودن نمره در این پرسشنامه نمایشگر عدم سلامت و پایین بودن نمره نمایشگر سلامت روانی فرد است. طبق گزارش گلبرگ، فراتحلیلی که تا سال ۱۹۸۸ بر روی ۴۳ مطالعه در باب اعتبار GHQ در نقاط مختلف دنیا انجام

جدول (۱): میانگین و انحراف معیار سن معلمان دانشآموزان استثنایی و عادی

گروه	حداکثر	حداقل	میانگین	انحراف معیار
معلمان دانشآموزان استثنایی	۲۰	۳۹	۳۲/۶۳	۷/۴۸
معلمان دانشآموزان عادی	۲۲	۴۹	۲۹/۱۲	۱۰/۰۱

چهار حیطه علائم جسمانی، اضطراب و اختلال خواب، اختلال در کنش اجتماعی و افسردگی شدید تفاوت وجود ندارد به این معنا که t به دست آمده در مورد متغیرها در سطح $P < .05$ تفاوت معنی‌داری بین گروه‌ها را نشان نداد.

همچنین از نظر سطح سواد، اکثر معلمان دانشآموزان استثنایی و عادی (درصد ۷۴/۷) دارای تحصیلات لیسانس بودند. نتایج موجود در جدول شماره (۲) نشان می‌دهد که بین دو گروه معلمان دانشآموزان استثنایی و عادی از نظر سلامت روانی در

جدول (۲): میانگین سلامت روانی معلمان دانشآموزان عادی و استثنایی

متغیر	گروه	میانگین	t آماره	P-value
علائم جسمانی	معلمان دانشآموزان استثنایی	۵/۳۷	.۳۷	.۸۹
	معلمان دانشآموزان عادی	۶/۲۱		
اضطراب و اختلال خواب	معلمان دانشآموزان استثنایی	۵/۳۷	.۳۷	.۸۹
	معلمان دانشآموزان عادی	۶/۲۱		
اختلال در کنش اجتماعی	معلمان دانشآموزان استثنایی	۷/۱۴	.۳۵	.۹۳
	معلمان دانشآموزان عادی	۷/۵۸		
افسردگی شدید	معلمان دانشآموزان استثنایی	۳/۶۵	.۵۵	.۵۹
	معلمان دانشآموزان عادی	۳/۱۷		

در مورد تحصیلات و کل آزمون در سطح $P < .05$ معنی‌دار است، اما از نظر سن و سوابق خدمتی تفاوت معنی‌داری بین گروه‌ها به دست نیامد.

نتایج موجود در جدول شماره (۳) نشان می‌دهد که بین میانگین سلامت روانی معلمان مدارس دانشآموزان استثنایی بر اساس تحصیلات تفاوت وجود دارد، به این معنا که F بدست آمده

جدول (۳): میانگین سلامت روانی معلمان دانشآموزان استثنایی بر اساس تحصیلات، سن و سابقه خدمت

P-value	F آماره	میانگین مجدورات	متغیر
./.۰۰۱	۱۷/۳۶	۹۰/۲۸۵	بین گروهی
		۵۱/۹۸	درون گروهی
./۱۲	۲/۱۳	۱۹۷/۷۲	بین گروهی
		۹۲/۷۷	درون گروهی
./۲۳	۱/۵۳	۱۵۱/۶۷	بین گروهی
		۹۸/۹۳	درون گروهی

معلمان استثنایی به دلیل ماهیت خاص شغلی و دشواری‌های ویژه حرفه‌ایشان بیش از سایر معلمان در معرض استرس‌های ناشی از محیط کار، فرسودگی شغلی و ناراحتی‌های روانی آن هستند (۶). این در حالی است که نتایج پژوهش حاضر علی‌رغم نتایج برخی از پژوهش‌های صورت گرفته پیشین، بیانگر وضعیت سلامت روانی برابر معلمان دانشآموزان استثنایی با معلمان دانشآموزان عادی است. علت چنین تفاوتی را می‌توان به تفاوت جامعه آماری و نمونه‌های منتخب مورد آزمون نسبت داد. در تبیین علت حصول چنین نتیجه‌ای باید به چندین مسئله توجه نمود: اولاً اکثریت قریب به اتفاق معلمان مدارس استثنایی دارای تخصص خاص این رشته هستند و برای کار با دانشآموزان استثنایی و تسلط بر شرایط دشوار مزبور آموزش دیده‌اند. موضوع بسیار مهم دیگر که منجر به تفاوت معلم مدرسه استثنایی با معلم مدرسه عادی می‌شود این است که در مدارس استثنایی انتظار پیشرفت از دانشآموزان محدود، معین و تعریف شده است. به این معنی که هیچ‌گاه از یک دانشآموز ناشنوا انتظار نمی‌رود که مانند یک دانشآموز عادی صحبت کند و یا از یک دانشآموز نابینا توقع ارتباط اجتماعی کامل و سریع نابجا محسوب می‌شود. بنابراین؛ پذیرش این واقعیت که کودک استثنایی از لحاظ پیشرفت فکری و اجتماعی محدود است، هم به سازگاری آن‌ها با محیط کمک می‌کند و هم کلید سلامت روانی آن‌ها و عامل بسیار مهم کاهش فشار وارد بـر معلم است.

به طور کلی نتایج نشان داد که معلمان دانشآموزان استثنایی و عادی از سلامت روان یکسانی برخوردار هستند. از جمله محدودیت‌های این پژوهش تعداد کم حجم نمونه به دلیل عدم همکاری مدیران برخی آموزشگاه‌ها برای شرکت در پژوهش بود. پیشنهاد می‌شود مطالعات دیگری با تعداد نمونه‌های بیشتر انجام شده و رضایت شغلی معلمان دانشآموزان عادی و استثنایی نیز با هم مقایسه گردد.

بحث و نتیجه گیری

سلامت روان، به عنوان حالتی از سلامتی تعریف شده که فرد به مدد آن به توانایی‌های خود پی می‌برد، بر استرس‌های طبیعی زندگی اش غلبه می‌کند، می‌تواند به طور موثر و مشمر ثمر کار کند و قادر به همکاری با اقسام جامعه است. بازخورد دانشآموز از تدریس معلم و کارهای دیگر او می‌تواند تأثیر سازنده‌ای در تجربه‌ی معلم و درک او از عواطف نامطبوع و احساسات ناراحت کننده‌ی او بوجود آورد (۱۵). نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که بین سلامت روانی معلمان دانشآموزان استثنایی و عادی تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. با توجه به این می‌توان گفت: میزان علایم مرضی در معلمان مدارس عادی برابر با معلمان مدارس استثنایی است. این یافته با نتایج پژوهش غلامی و متین‌راد که میزان بروز تنها، ناراحتی‌های ذهنی، روانی و علایم مرضی را در معلمان استثنایی بیش از معلمان عادی برآورد کرده‌اند ناهمانگ است (۱۶) و با پژوهش قره‌چه که میزان علائم افسردگی دو گروه را یکسان برآورد کرده است همانگ می‌باشد (۱۲). بر اساس یافته‌های پژوهش تنها بین متغیر سطح تحصیلات معلمان دانشآموزان استثنایی و وضعیت بهداشت روانی آن‌ها رابطه معنی‌دار وجود دارد و به عبارت بهتر هر چه سطح تحصیلات معلمان دانشآموزان استثنایی بیشتر شود وضعیت بهداشت روانی آن‌ها نیز بهبود می‌یابد و در مورد سن، سابقه خدمت و جنس تفاوت معنی‌داری نشان نمی‌دهد که این یافته با پژوهش قدیم‌پور و متین‌راد ناهمانگ است (۱۱، ۱۷). مطالعات صورت گرفته در زمینه سلامت روانی معلمان مدارس استثنایی و نیز مطالعاتی که این گروه از معلمان را با معلمان عادی مقایسه کرده‌اند عمدتاً وضعیت بهداشت روانی این معلمان را پایین‌تر از معلمان مدارس عادی برآورد کرده‌اند. میزان جسمانی سازی مشکلات و فشارهای روانی، اضطراب، افسردگی و پرخاشگری این گروه از معلمان عموماً بیش از سایرین گزارش شده است. چنین استدلال شده که

References:

1. Bakhtiarpour P. A study of the mental health of Isfahan province school teachers in the academic year 2000-2001. *danesh va pezhouheshin psychology* 2003;5(16): 79-98.
2. Khodarahimi S. The concept of psychological health. Mashhad: Javdanfar; 2001.
3. Noorbala AA, Bagheri fard A, Yasami MT. A view of mental health in Iran. Tehran: Ministry of Health and Medical Education Publications; 2002.
4. Milanifar B. Mental health. Tehran: ghoomes; 2013.
5. Isaac A, Friedman N. Student behavior patterns contributing to teacher burnout. *J Educ Res* 1995; 88: 281-9.
6. Coleman PM. Condition of teaching children with exceptional learning need. The Bright futures Report. 2001; Available online at Available online at: <http://www.cec.sped.org>. 12/2013.
7. Omidi A, Tabatabaei A, Sazvar SA, Akkasheh G. Epidemiology of mental disorders in urbanized areas of Natanz. *Iranian J psychiatry and clinical psychology(Andeesheh Va Raftar)* 2003; 8 (4): 32-8
8. Coplan RJ, Closson LM, Arbeau KA. Gender differences in the behavioral associates of loneliness and social dissatisfaction in kindergarten. *J Child Psychol Psychiatry* 2007;48(10):988-95.
9. Galanaki EP, Polychronopoulou SA, Babalis TK. Loneliness and Social Dissatisfaction among Behaviourally At-Risk Children. *School Psychol Int* 2008; 29 (2): 214-29.
10. Song Z. Current Situation of Job Burnout of Junior High School Teachers in Shangqiu Urban Areas and Its Relationship with Social Support. *Frontiers of Education in China* 2008; 3 (2): 295-309.
11. Matin Rad M. The effect of working with mentally retarded students Symptoms of mental disorder in special schools, special education teachers Tehran Province. Tehran, Allameh Tabatabai University; 1998.
12. Qrhchh A. Prevalence of depression among normal and exceptional teachers in Golestan province. Golestan: Research Research Council; 2002.
13. Yaghoubi N, Nasr M, Shah Mohammadi D. Epidemiology of mental disorders in urban and rural areas of Sowmaesara -Gillan. *J psychiatry and clinical psychology (Andeesheh Va Raftar)* 1995;1(4): 55-65.
14. Haddadi Kohsari A, Rooshan R, Asgharnazhad faried A. A comparative study of relationship emotional intelligence to mental health and academic achievement in shahed and non shahed students, Uninversitiy of Tehran. *J psychol Educ* 2007; 37(1): 97-111.
15. Chang M. An Appraisal Perspective of Teacher Burnout: Examining the Emotional Work of Teachers. *Educ Psychol Rev* 2009; 21(3): 193-218.
16. Gholami toran poshti M, Mansobifar M. Mental health in normal student's teacher and teachers of exceptional students. *J psychiatry and clinical psychology(Andeesheh Va Raftar)* 2009. 4(13): 57-64.
17. Ghadimpour B. A study of the attitude of teacher regular schools toward mentally retarded. *J Educ* 1998; 15(16): 104-11.

COMPARING MENTAL HEALTH OF NORMAL STUDENT'S TEACHER WITH THE TEACHERS OF EXCEPTIONAL STUDENTS

Khari Arani M¹, Asayesh H², Aliakbarzadeh Arani T^{3}, Zareh Sarvi A⁴*

Received: 7 Oct , 2013; Accepted: 1 Jan , 2014

Abstract

Background & Aims: The purpose of this study is to determine the difference between normal student's teachers and teachers of exceptional students, from mental health standpoint.

Materials & Methods: The study design is a comparative, cause and affect one. The study subjects consisted of 35 teachers of exceptional students and 51 normal student's teachers in primary schools on Zarinshahr, Isfahan. The subjects were selected randomly. The questionnaire consisted 28 questions, GHQ28.

Results: Statistical analysis showed that in general there is no significant difference ($p<0/05$) between the mental health of exceptional student and normal student's teachers. The results also showed that concerning the teacher's education, there is a significant difference ($p<0/05$) between the two groups. Age, and years of service didn't show significant difference between the two groups.

Conclusion: This study showed that teachers of exceptional students and normal student's teachers share the same mental health. Level of education has a positive effect on the mental health status of the teachers of exceptional students.

Key words: Mental health, teachers of exceptional students, normal student's teacher

Address: Paramedical Faculty, Qom University of Medical Sciences, Qom.

Tel: (+98)09137295893

Email: zaliakbarzade@muq.ac.ir

¹ MSc in Islamic education history & philosophy, Qom education and training organization

² Instructor, Paramedical Faculty, Qom University of Medical Sciences, Qom

³ Instructor, Paramedical Faculty, Qom University of Medical Sciences, Qom (Corresponding Author)

⁴ BSc in Psychology, Kashan education and training organization